THE

Bombay Government Gazette.

Published by Authority.

THURSDAY, 27TH DECEMBER 1894.

☞ Separate paging is given to this Part, in order that it may be filed as a separate compilation.

PART IX.—Marathi Acts, &c.

कापसाच्या मालावर विवक्षित जकात बसवून ती वसूल करण्याचा ठराव करण्याकरितां आक्टाचा मसुदा.

कापसाच्या मालावर विवक्षित जकात बसविणें ज्या अर्थी इष्ट आहे, त्या अर्थी यावरून खालीं लिहिल्याप्रमाणें ठरविण्यांत येत आहेः--

प्रथमारंभींचे ठराव.

१. (१) ह्या आक्टास सन १८९४ चा कापसाच्या मालावरील जकातीबाबदचा आक्ट असें म्हणावें; सरनामा, व्याप्ति व सुरुवात.

(२) तो सगळ्या ब्रिटिश हिंदुस्थानास लागू आहे; आणि

(३) तो एकदम अमलांत येईल.

२. ह्या आक्टांत, विषय किंवा पूर्वापर संबंध ह्यांस बाध येत नसेल तर,— व्याख्या.

(१) "मुख्य आक्ट" ह्या संज्ञेचा अर्थ, "सन १८७८चा जलमार्गाचे कस्टम्सचा आक्ट" असा समजावा;

(२) "कस्टम्सचा मुख्य अधिकारी" ह्या संज्ञेचा अर्थ, मद्रास इलाख्यांत आणि बंगालचे लेफ्टेनंट गव्हर्नर, वायव्य प्रांतांचे लेफ्टेनंट गव्हर्नर व अयोध्येचे चीफ कमिशनर ह्यांच्या प्रत्येकाच्या अमलांतील मुलुखांत, बोर्ड आफ् रेव्हिन्यू, सिंध शिवाय करून बाकीच्या मुंबई इलाख्यांत कस्टम्सचा कमिशनर, सिंधमध्यें सिंधचा कमिशनर, पंजाबांत व ब्रह्मदेशांत फिनान्शिअल कमिशनर, आणि इतर मुलुखांत, स्थानिक सरकार किंवा ज्या अमलदारास तें स्थानिक सरकार सरकारी गॅझेटांत जाहिरनामा देऊन ह्या संबंधांत त्याच्या नांवानें किंवा हुद्याच्या नांवानें नेमील, तो अमलदार, असा समजावा;

(३) "कलेक्टर" ह्या शब्दाचा अर्थ, मुख्य आक्टांत, सांगितलेला कस्टम्सचा कलेक्टर, असा समजावा; आणि त्या शब्दामध्यें—

(अ) स्थानिक सरकार सदहूप्रमाणें इतर रीतीनें फर्मावील तो प्रसंग शिवाय करून इतर प्रसंगीं, ज्या जागेसाठीं कस्टम्सचा कलेक्टर नेम-

ण्यांत आलेला नसेल त्या जागीं, त्या जिल्ह्याच्या कलेक्टरचा अगर डेप्युटी कमिशनरचा, आणि

(ब) ह्या आक्टाखालील कलेक्टराचीं सर्व किंवा कोणतींही कामें करण्यासाठीं त्या त्या वेळीं योग्य रीतीनें अधिकार दिलेल्या प्रत्येक अमलदाराचा

समावेश होतो असें समजावें.

(४) "गिरणी" ह्या शब्दाचा अर्थ, ज्या कोणत्याही इमारतींत किंवा जागेंत, यंत्रांनीं किंवा हस्तश्रमाशिवाय इतर प्रकारच्या कोणत्याही चालकशक्तीच्या योगानें कापसाचे तंतु कांतून किंवा इतर रीतीनें त्यांचें सूत काढण्यांत येतें, अगर कापसाचें सूत विणण्यांत येतें, ती इमारत किंवा जागा, असा समजावा;

(५) "वखार" ह्या शब्दाचा अर्थ, सूत सांठवून ठेवण्यासाठीं ह्या आक्टाअन्वयें लैसेन्स दिलेली जागा, असा समजावा; आणि त्या शब्दांत, मुख्य आक्टाच्या १५ व्या किंवा १६ व्या कलमाअन्वयें अगर सन १८८७ चा खुषकीवरील बांडेड वखारींबाबद आक्ट ह्याच्या २ऱ्या कलमाअन्वयें योग्य रीतीनें नेमिलेल्या प्रत्येक सरकारी वखारीचा किंवा योग्य रीतीनें लैसेन्स दिलेल्या प्रत्येक खासगी वखारीचा समावेश होतो; आणि

(६) "कापसाचें सूत" ह्या संज्ञेचा अर्थ, सर्वांशीं किंवा अंशतः कापसाच्या तंतूंनीं बनलेलें सूत, असा समजावा.

ताब्यांतील अमलदारांनीं कस्टम्सचे अमलदारांचीं कामें करण्याबाबद.

३. कलेक्टराच्या ताब्यांतील अमलदारांनीं, ह्या आक्टाच्या कारणांसाठीं, स्थानिक सरकार सदहू प्रमाणें इतर रीतीनें फर्मावील ते प्रसंग शिवायकरून अन्य प्रसंगीं, मुख्य आक्टाअन्वयें कस्टम्सच्या अमलदारांकडे सोंपविलेलीं कामें केलीं पाहिजेत व त्यांस दिलेले अधिकार चालविले पाहिजेत.

भाग १.

एक्सैज.

जलमार्गाच्या कस्टम्सचा आक्ट लागू करण्याबाबद.

ह्या भागास जलमार्गाच्या कस्टम्सचा आक्ट लागू करतेवेळीं त्यांत करावयाचे फेरफार.

४. मुख्य आक्ट अगर त्याचें कोणतेंही विवक्षित कलम अगर कलमें ह्या भागास लागू करतेवेळीं, त्यांत खालील फेरफार केले पाहिजेत, ते येणेंप्रमाणें :—

(अ) "मालाचा मालक" ह्या संज्ञेंत, कोणत्याही गिरणीच्या म्यानेजिंग एजंटाचा अगर इतर मुख्य अमलदाराचा समावेश होतो, असें समजावें.

(ब) "एन्ट्रीचें बिल अगर शिपिंग बिल" ह्या शब्दांच्या ऐवजीं "ह्या आक्टाप्रमाणें द्यावयाचें पत्रक" हे शब्द दाखल करावे.

(क) वखार अथवा वखारींत माल भरून ठेवणें ह्यासंबंधानें जें कांहीं सांगण्यांत आलें आहे, तें सर्व ह्यांत वर व्याख्या केलेल्या प्रकारच्या "वखारी" च्या संबंधानें सांगितलें आहे असें समजावें.

जकात.

ब्रिटिश हिंदुस्थानांतल्या गिरण्यांमध्यें तयार केलेल्या कापसाच्या सुतावर जकात बसविण्याबाबद.

५. ब्रिटिश हिंदुस्थानांतील प्रत्येक गिरणींत, त्या गिरणींत तयार केलेल्या सगळ्या कापसाच्या सुतावर, जलमार्गानें आयात केलेल्या कापसाच्या सुतावर जकात घेण्यासाठीं सन १८९४ चा हिंदुस्थानचा तारिफाचा आक्ट ह्यांत त्या त्या वेळासाठीं जे दर ठरविलेले असतील, त्या दरांप्रमाणें जकात बसवून वसूल करण्यांत येईल.

मात्र असें ठरविलें आहे कीं, २० किंवा त्याहून कमी नंबराच्या किंवा कौंटाच्या सुतावर जकात मुळींच घेतली जाणार नाहीं;

आणखीं असेंही ठरविलें आहे कीं, गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस, इंडिया गझेटांत जाहिरनामा देऊन, २४ पेक्षां जास्त नाहीं अशा कोणत्याही नंबराच्या किंवा कौंटाच्या कोणत्याही सुतावर जकातीची माफी देण्याचा अखत्यार आहे.

खुलासा.—ह्या आक्टाच्या अर्थाप्रमाणें सूत खालीं लिहिलेल्या प्रसंगीं "तयार केलेलें" समजावें: ह्मणजे—

(अ) जें सूत ज्या गिरणींत कांतण्यांत येत असेल त्याच गिरणींत तें गुंडाळलें जाऊन त्याचीं बंडलें बांधण्यांत येत असतील, त्या सुताच्या बाबतींत—त्याचीं ह्याप्रमाणें बंडलें बांधण्यांत येतील तेव्हां;

(ब) जें सूत ज्या गिरणींत कांतण्यांत येत असेल तें सूत त्याच गिरणींत विणण्यांत येत असेल त्या सुताच्या बाबतींत—तें सूत त्या गिरणीच्या कांतण्याच्या खात्यांतून विणण्याच्या खात्यांत पाठविण्यांत येईल तेव्हां;

(क) इतर कोणत्याही बाबतींत—तें त्या गिरणीच्या जागेंतून बाहेर पाठविण्यांत येईल तेव्हां.

अशा सुताची तारिफ-किंमत ठरविण्याचा गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस अधिकार.

६. (१) गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस, इंडिया गझेटांत जाहिरनामा देऊन, वेळोवेळीं, सदर्हू जकात घेण्याच्या कारणासाठीं, सदरीं सांगितलेल्या सर्व प्रकारच्या सुताच्या किंवा त्यांपैकीं कोणत्याही विवक्षित कौंटाच्या किंवा कौंटांच्या तारिफ-किंमती ठरविण्याचा व त्या त्या वेळीं अमलांत असलेल्या तारिफ-किमतींत फेरफार करण्याचा अधिकार आहे.

(२) पोट कलम (१) ह्याअन्वयें कोणताही जाहिरनामा प्रसिद्ध करण्यांत आलेला नसेल त्या प्रसंगीं, असें सूत जलमार्गानें आयात करण्यांत येईल तेव्हां त्यावर जकात घेण्याच्या कारणासाठीं त्या त्या वेळीं जी तारिफ-किंमत ठरविलेली असेल ती, ह्या आक्टाअन्वयें जकात घेण्याच्या कारणासाठीं तारिफ-किंमत आहे असें समजावें.

(३) सदर्हू प्रकारची तारिफ-किंमत ज्या सुतास लागू असेल त्या सुताची ती किंमत ह्या आक्टाच्या कारणांसाठीं "खरी किंमत" होय असें समजावें; परंतु सदरील प्रसंग शिवाय करून इतर प्रसंगीं, मुख्य आक्टाच्या ३०व्या कलमांत व्याख्या केलेल्या खऱ्या किंमतीप्रमाणें सगळ्या सुताचा आकार ह्या आक्टाअन्वयें, ठरविला जाईल.

गिरणींच्या मालकांनीं तयार केलेल्या सुताचें माही पत्रक देण्याबाबद.

७. (१) प्रत्येक गिरणीच्या मालकानें, प्रत्येक महिन्याच्या पंधराव्या तारिखेस अगर त्याच्या पूर्वीं, त्याच्या गिरणींत मागील महिन्यामध्यें तयार झालेल्या जकात द्यावी लागणाऱ्या व न द्यावी लागणाऱ्या सगळ्या सुताचें एक पत्रक तयार करून किंवा करवून तें कलेक्टराकडे दिलें पाहिजे अगर देवविलें पाहिजे, आणि त्या पत्रकांतील मजकूर खरा असल्याबाबदचा इकरार त्या पत्रकाच्या शेवटीं करून त्याखालीं आपली सही केली पाहिजे.

(२) अशा प्रत्येक पत्रकांत, ५व्या कलमाच्या खुलाशांत सांगितलेल्या तीन वर्गांपैकीं दरेक वर्गाखालीं येणारें प्रत्येक नंबराचें किंवा कौंटाचें किती सूत गेल्या महिन्यांत तयार झालें तें, आणि जकात द्यावी लागणाऱ्या सुताच्या बाबतींत त्या सुताची खरी किंमत किती आहे तें, लिहिलेलें असलें पाहिजे.

(३) असें प्रत्येक पत्रक, ह्या आक्टाखालील कानूअन्वयें ठरविण्यांत येईल त्या नमुन्याबरहुकुम असलें पाहिजे आणि त्यांत त्या कानूंत मागितलेली जास्त माहिती दिलेली असली पाहिजे; आणि त्याचप्रमाणें पत्रकाच्या खरेपणाची खात्री करण्याबाबद व इतर कांहीं बाबतींबाबद त्या कानूंवरून ठरविण्यांत येतील त्या अटींस तें पात्र राहील.

जकात आकारण्याबाबद आणि ती भरण्याचें फर्माविण्याच्या नोटिशीबाबद.

८. (१) तदनंतर, तें पत्रक ज्या महिन्याबद्दल असेल, त्या महिन्यासाठीं कांहीं जकात घेण्याजोगी असली तर त्या कलेक्टरानें ती आकारिली पाहिजे, आणि तिची रकम तावडतोब भरण्यांत आली नाहीं तर, ह्या आक्टाअन्वयें केलेल्या कोणत्याही कानूंत ठरविण्यांत येईल त्या नमुन्याबरहुकुम एक नोटीस त्या मालकावर बजाविली पाहिजे; त्या नोटिशींत असें फर्माविलेलें असलें पाहिजे कीं, आकारलेली रकम नोटीस बजाविल्याच्या तारिखेपासून दाहा दिवसांच्या आंत भरली पाहिजे.

(२) पोट कलम (१) ह्या खालील नोटीस गिरणीच्या मालकावर बजवावयाची ती, तिची एक नकल त्या मालकास अथवा त्याच्या एजंटास त्याच्या नेहमींच्या काम करण्याच्या जागीं देऊन अथवा द्यावयास काढून, अगर असें करण्याची सोय नसेल तर, त्या नोटिशीची एक नकल त्या गिरणीच्या बाहेरील दरवाजापैकीं एका दरवाजावर लावून, बजावण्याचा अधिकार आहे.

जलमार्गांच्या कस्टम्सचा आक्ट ह्याचीं कितीएक कलमें ह्या आक्टाअन्वयें जकात आकारण्याच्या व वसूल करण्याच्या कामास लागू करण्याबाबद.

९. मुख्य आक्टांतलीं ३० ते ३४ हीं पांच कलमें, ३७ वें कलम, व ३९ ते ४१ हीं तीन कलमें, ह्या आक्टाअन्वयें बसविलेली जकात आकारण्याच्या व वसूल करण्याच्या बाबतींत लागू आहेत असें समजावें;

मात्र, जें कोणतेंही सूत ह्या आक्टांत पुढें ठरविलेल्या रीतीनें वखारींत सांठवून ठेविलेलें नसेल, त्या सुतास, सदर्हू कलम ३७ ह्यांत ठरविल्याप्रमाणें पत्रक देतेवेळीं जो जकातीचा दर व जी तारिफ-किंमत अमलांत असेल तो दर व ती किंमत लागू न होतां, तें सूत तयार करण्यांत आलें त्यावेळीं अमलांत असलेला दर व किंमत हीं लागू होतील.

न भरलेली जकात वसूल करण्याबाबद.

१०. (१) ह्या आक्टाअन्वयें द्यावयाची कोणतीही जकात जर, ती भरण्यासाठीं सदर्हू प्रकारच्या कोणत्याही नोटिशींत ठरविलेल्या मुदतीच्या आंत भरली नाहीं, तर, तिच्या बदला, कलेक्टरास, त्याच्या नजरेस येईल त्याप्रमाणें, त्या न भरलेल्या रकमेच्या दुपटीहून जास्त नाहीं इतकी त्यास वाजवी वाटेल ती कोणतीही रकम, वसूल करण्याचा अधिकार आहे.

(२) गेल्या शेवटच्या पोटकलमांअन्वयें वसूल करावयाच्या सर्व रकमा, सन १८८६ चा आक्ट ९ वा, कलम ३०, पोट कलमें (१),(२) व (३), ह्यांत सांगितलेल्या रकमा वसूल करण्याची जी रीत त्या पोटकलमांत सांगितली आहे, त्या रीतीनें वसूल केल्या पाहिजेत.

वखारींत भरून ठेवणें.

सूत भरून ठेवण्यासाठीं वखारींस लैसेन्स देण्याबाबद आणि त्यांबद्दल फी घेण्याबाबद.

११. (१) कस्टम्सच्या मुख्य अधिकाऱ्यास, वेळोवेळीं, कोणत्याही खोलीला किंवा जागेला सूत भरून ठेवण्याची वखार म्हणून लैसेन्स देण्याचा अधिकार आहे; आणि ह्या आक्टाच्या कारणांसाठीं, अशी दरेक जागा, मुख्य आक्टाअन्वयें वखार होय असें, आणि तिच्याबद्दल त्या आक्टाअन्वयें योग्यरीतीनें लैसेन्स दिलेला आहे असें समजावें.

(२) मुख्य आक्टाअन्वयें लैसेन्स दिलेल्या खासगी वखारीबद्दल त्या त्या वेळीं ज्या लागत असतील त्या व त्यासारख्या फी व इतर रकमा सदर्हू प्रकारच्या प्रत्येक खासगी वखारीबद्दल दिल्या पाहिजेत;

मात्र इतकेंच कीं, कस्टम्सच्या मुख्य अधिकाऱ्यास, कोणत्याही विवक्षित वखारीबद्दलच्या सदहू प्रकारच्या कोणत्याही फी अगर इतर रकमा पूर्णपणें अगर अंशतः माफ करण्याचा अधिकार आहे.

१२. (१) कोणत्याही गिरणीच्या मालकास, कलम ९ अन्वयें जें कोणतेंही सूत जकात दिली जाण्यास पात्र झालेलें असून त्या गिरणीच्या बाहेर पाठविण्यांत आलेलें नसेल, तें एकाद्या वखारींत सांठवून ठेवण्याच्या परवानगीसाठीं अर्जी करण्याचा अख्त्यार आहे.

सूत वखारींत भरून ठेवण्याची परवानगी.

(२) अशी अर्जी लेखी असून तिजवर अर्जदाराची सही असली पाहिजे, आणि कस्टम्सच्या मुख्य अधिकाऱ्यानें ठरविलेल्या नमुन्याप्रमाणें असली पाहिजे.

१३. कलम १२ अन्वयें ज्या सुताच्या संबंधानें अर्जी करण्यांत आलेली असेल त्या सुताच्या जातीच्या आयात केलेल्या मालास मुख्य आक्टाच्या ११ व्या बाबीचे सर्व ठराव ज्या मानानें लागू असतील त्या मानानें ते सर्व ठराव त्या सुतास लागू होतील.

ह्या रीतीनें भरून ठेविलेल्या सुतास जलमार्गाच्या कस्टम्सचा आक्ट ह्याच्या ११ व्या बाबींतले ठराव लागू होण्याबाबद.

१४. जेव्हां कोणतेंही सूत वखारींत भरून ठेवण्यांत येईल तेव्हां, त्या सुताचें वजन व इतर तपशील हीं, तें सूत ज्या महिन्यांत तयार केलेलें असेल त्या महिन्याबद्दल ७ व्या कलमाअन्वयें पाठविण्याच्या पत्रकांत दाखल करून तें सूत सदरहूप्रमाणें वखारींत भरून ठेविलें ह्मणून निर्दिष्ट केलें पाहिजे ह्मणजे त्या सुतावर जकात आकारून वसूल करण्यांत येणार नाहीं.

ह्या रीतीनें भरून ठेविलेल्या सुतावर जकात न आकारण्याबाबद.

तपासणी.

१५. (१) कलेक्टरास अगर स्थानिक सरकारानें ह्यासाठीं नेमिलेल्या कोणत्याही अमलदारास कोणत्याही गिरणींत, कामाच्या तासांत कोणत्याही वाजवी वेळीं जाण्यायेण्याची मोकळीक आहे.

गिरण्या तपासण्यास व कागदपत्रांच्या व हिशेबाच्या नकला घेण्यास कलेक्टरास अधिकार.

(२) कोणतेंहीं पत्रक खरें आहे किंवा नाहीं तें पहाण्यासाठीं अगर ह्या आक्टाच्या किंवा त्याखालील कोणत्याही कानूच्या कारणांकरितां ज्या कोणत्याही बाबतींसंबंधानें माहिती पाहिजे असेल त्या त्या बाबतींविषयीं माहिती मिळविण्यासाठीं, सदहू प्रकारच्या कोणत्याही अमलदारास, कोणत्याही वेळीं, मालकास नोटीस देऊन किंवा दिल्यावांचून, गिरणींत चाललेल्या कामासंबंधाचे कागद आणि विकरीच्या व जमाखर्चाच्या वह्या तपासण्याचा अगर त्या सर्व किंवा कोणत्याही कागदांच्या अगर वह्यांच्या नकला अगर उतारे घेण्याचा अधिकार आहे.

१६. (१) सदहू प्रकारच्या सर्व नकला व उतारे व सदहू प्रकारच्या कोणत्याही अमलदारानें कोणतीही गिरणी किंवा वखार तपासून मिळविलेली इतर सर्व माहिती अगदीं न फोडायाची अशी समजून सरकारी गुप्त गोष्ट समजली पाहिजे.

मिळविलेली माहिती सन १८८९ चा १५ वा आक्ट ह्याच्या अर्थाअन्वयें सरकारी गुप्त गोष्ट समजावी.

(२) जो कोणताही अशा प्रकारचा अमलदार आपल्या वरिष्ठ अमलदाराशिवाय इतर कोणत्याही मनुष्यास वर सांगितल्याप्रकारची कोणतीही सरकारी गुप्त गोष्ट कस्टम्सच्या मुख्य अधिकाऱ्याची लेखी संमति आधीं मिळविल्याशिवाय कळवील, तर तो हुद्याच्या संबंधानें विश्वासघात केल्याबद्दल गुन्हेगार होऊन त्यावर त्या गुन्ह्याच्या शाबितीचा ठराव झाल्यास तो सन १८८९ चा हिंदुस्थानचा सरकारी गुप्त गोष्टींबाबद आक्ट कलम ४, ह्यांत ठरविल्याप्रमाणें शिक्षेस पात्र होईल.

(३) सदरीं शेवटीं उल्लेख केलेल्या आक्टाच्या ९ व्या कलमांत ठेविलेला निर्बंध, हुद्याच्या संबंधानें विश्वासघात केल्याबद्दलच्या ह्या आक्टाअन्वयें चालवावयाच्या फौजदारी कामास लागू होणार नाहीं.

बाहेर पाठविणें व ड्राब्याक.

जकातीस पात्र असलेलें सूत परकी बंदरास पाठविणें असेल तेव्हां सर्टीफिकेट देण्याबाबद.

१७. जर कोणतेंही जकातीस पात्र असलेलें सूत, त्याबद्दलचें पत्रक कलम ७ अन्वयें कलेक्टराकडे दिलें जाण्याच्या आधीं, जलमार्गानें कोणत्याही परक्या बंदरीं पाठविण्यांत आलें तर, तें सूत ज्या गिरणींत तयार केलेलें असेल त्या गिरणीच्या मालकास, तें सूत तारवावर चढविण्याच्या बंदराच्या कलेक्टराकडे अर्जी करण्याचा अधिकार आहे; आणि तें सूत बाहेर पाठविण्यासाठीं खरोखर तारवावर चढविलें आहे अशी त्या कलेक्टराची खातरी झाली तर, त्यानें, त्या सुताचें वजन व इतर तपशील व तें अशा रीतीनें खरोखर तारवावर चढविण्यांत आलें आहे, ह्या गोष्टी लिहून एक सर्टिफिकेट त्या मालकास दिलें पाहिजे.

सर्टिफिकेट दिलें म्हणजे, सुतावर जकात माफ होईल.

१८. कलम १७ ह्या अन्वयें कोणतेंही सर्टिफिकेट देण्यांत आलें म्हणजे, त्या सुताचें वजन व इतर तपशील हीं, तें सूत ज्या महिन्यांत तयार केलेलें असेल त्या महिन्याबद्दल ७ व्या कलमाअन्वयें पाठवावयाच्या पत्रकांत, दाखल करून तें सूत बाहेर पाठविलें म्हणून निर्दिष्ट केलें पाहिजे; म्हणजे त्या सुतावर जकात आकारून वसूल करण्यांत येणार नाहीं.

परकी बंदरास पाठविलेल्या सुतबद्दल दिलेली जकात परत देण्याबाबद.

१९. ज्या कोणत्याही सुताबद्दल ह्या आक्टाअन्वयें जकात देण्यांत आली असेल तें सूत कस्टम्सच्या कोणत्याही बंदराहून कोणत्याही परकी बंदरास जलमार्गानें पाठविण्यांत आलें तर, ती जकात, ह्या आक्टांत इतर रीतीनें ठरविण्यांत येईल तो प्रसंग शिवाय करून इतर प्रसंगीं, ड्राब्याक म्हणून परत देण्यांत येईल;

मात्र, अशा प्रत्येक बाबतींत, जकात देण्यांत आल्यानंतर त्या सुताचें विणून कापड केलेलें नसलें पाहिजे, अगर त्याचें इतर रीतीनें रूपांतर केलेलें नसलें पाहिजे, आणि माल तारवावर चढवावयाच्या बंदराच्या कलेक्टराची खातरी होईल अशा रीतीनें तें सूत ओळखून दिलें पाहिजे, आणि तें, जकात दिल्याच्या तारिखेपासून दोन वर्षांच्या आंत किंवा कस्टम्सच्या मुख्य अधिकाऱ्यास पुरतें कारण दाखविल्यावरून तो कोणत्याही प्रसंगीं जी कोणतीही जास्त मुदत ठरवील त्या मुदतीच्या आंत, बाहेर पाठविलेलें असलें पाहिजे.

परकी बंदरास पाठविलेल्या कापसाच्या विवक्षित कापडाबद्दल दिलेली जकात परत देण्याबाबद.

२०. (१) जें कोणतेंही कापसाचें कापड हिंदुस्थानांतील कोणत्याही गिरणींत विणलेलें असून ज्यांत जकातीस पात्र असलेल्या कौंटांचें सूत सर्वांशीं किंवा अंशतः असेल, तें कापड कस्टम्सच्या कोणत्याही बंदराहून कोणत्याही परकी बंदरास पाठविण्यांत येईल तेव्हां, अशा सुताबद्दल ह्या आक्टाअन्वयें जी कोणतीही जकात दिलेली असेल, ती जकात ड्राब्याक म्हणून परत मिळण्यासाठीं, माल तारवावर चढविण्याच्या बंदराच्या कस्टम्स कलेक्टराकडे अर्जी करण्याचा, तें कापड पाठविणाऱ्यास, अधिकार आहे.

(२) पोटकलम (१) ह्याअन्वयें करावयाच्या प्रत्येक अर्जीत,—

(अ) ज्या सुताच्या संबंधानें ड्राब्याक विषयीं दावा केलेला असेल, त्या सुताचें परिमाण व कौंट आणि तें ज्या गिरणींत तयार केलेलें असेल त्या गिरणीचें नांव आणि तें ज्या तारखांस तयार केलेलें असेल, त्या जवळ जवळ तारखा, लिहिल्या पाहिजेत;

(ब) तें कापड ज्या गिरणींत विणलेलें असेल त्या गिरणीचें नांव आणि तें ज्या तारखांस विणलेलें असेल त्या जवळ जवळ तारखा लिहिल्या पाहिजेत.

अशी जकात केव्हां परत द्यावी त्याबाबद.

२१. अशी ड्राब्याक कलेक्टरानें देणें ती,—

(१) सदर्हू कापड बाहेर पाठविण्यासाठीं ज्या तारखेस तारवांवर चढविण्यांत आलें त्या तारिखेपूर्वी साहा महिन्यांच्या आंत तें विणण्यांत आलें होतें अशी,

(२) ज्या सुताच्या संबंधानें ड्राब्याक मागण्यांत येत आहे त्या सुताबद्दल सदरील साहा महिन्यांच्या आंत जकात देण्यांत आली आहे अशी,

त्या कलेक्टरची खातरी करण्यांत आली तर, द्यावी.

२२. गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस, वेळोवेळीं, इंडिया गझेटांत जाहिरनामा देऊन, कोणत्याही विवक्षित परकी बंदरास पाठविलेल्या सुताबद्दल किंवा कापसाच्या कापडाबद्दल ड्राब्याक देण्याची मनाई करण्याचा अधिकार आहे. विवक्षित बंदरांस पाठविलेल्या मालाच्याबाबतींत ड्यूटी परत देण्याची मनाई करण्याचा अधिकार.

२३. ह्या आक्टांत कोणतेही ठराव असले तरी, ज्या कोणत्याही सुतावर किंवा कापसाच्या कापडावर जकात दिलेली असेल, त्या सुताबद्दल किंवा कापडाबद्दल खालील प्रसंगीं ड्राब्याक देण्यांत येणार नाहीं; ह्मणजे— विवक्षित बाबतींत जकात न परत देण्याबाबद.

(अ) त्या मालाची किंमत दावा केलेले ड्राब्याकचे रकमेहून कमी असेल तेव्हां; अगर

(ब) तारवावर एकाच खेपेस चढविलेले मालाबाबद दावा केलेली ड्राब्याक पांच रुपयांहून कमी असेल तेव्हां.

२४. मुख्य आक्टाचीं ९१ व ९२ हीं कलमें, ह्या आक्टाअन्वयें ड्राब्याकसाठीं केलेल्या प्रत्येक दाव्यास लागू आहेत असें समजावें. जलमार्गाच्या कस्टम्सचा आक्ट ह्याचीं कलमें ५१ व ५२ हीं ह्या आक्टाखालील दाव्यांस लागू करण्याबाबद.

अपराध व शिक्षा.

२५. खालीं लिहिलेले यादीचे पहिले आसनांत अपराध लिहिले आहेत त्यांबद्दल त्या अपराधांच्या संबंधानें त्याच यादीचे दुसरे आसनांत शिक्षा लिहिल्या आहेत तितक्यापर्यंत शिक्षा होतीलः— अपराधांबद्दल शिक्षा.

१. ह्या आक्टाअन्वयें केलेली कोणतीही कानू तोडणें.	पराकाष्ठा पांचशें रुपयेपर्यंत दंड.
२. ह्या आक्टाअन्वयें जकातीस पात्र असलेल्या कोणत्याही सुतावरची जकात अगर तिचा कोणताही भाग देण्याचें चुकविण्याच्या इराद्यानें तें सूत छपवणें, छपवण्याचा प्रयत्न करणें, किंवा जाणून बुजून छपवूं देणें अगर दुसऱ्याकडून छपवणें.	सदर्हू प्रकारचें सूत जप्त करून सरकारदाखल केलें जाण्यास पात्र होईल, आणि हा अपराध ज्यावर शाबीत होईल तो मनुष्य, त्या सुताच्या किंमतीच्या तिपटीहून जास्त नाहीं इतकी रकम दंडादाखल देण्यास पात्र होईल.
३. कलम ७ ह्याअन्वयें द्यावयाचें कोणतेंही पत्रक द्यावयास चुकणें किंवा तशा पत्रकावर सही करण्यास किंवा तें पुरें करण्यास नाकारणें.	पराकाष्ठा एक हजार रुपयेपर्यंत दंड.
४. असें कोणतेंही पत्रक करणारास जी जी माहिती असेल व जें जें वाटत असेल त्या माहितीप्रमाणें व वाटण्याप्रमाणें खरा नाहीं असा मजकूर दाखल करून तें पत्रक तयार करणें व तें देणें.	हिंदुस्थानचा अपराध्यांस शिक्षा करण्याबाबद कायदा ह्याच्या १९९ व्या कलमांत, इकरारांत खोटा मजकूर सांगण्याबद्दल सांगितलेली शिक्षा.

५. महसुलाचें कपटानें नुकसान करण्याच्या इराद्यानें, गिरणींत ठेवलेलें कोणतेही कागदपत्र अगर जमाखर्चाच्या वह्या फिरवणें किंवा खोट्या करणें.	हिंदुस्थानचा अपराध्यांस शिक्षा करण्याबाबद कायदा ह्याच्या ४६१ व्या कलमांत बनाऊ लेख करण्याबद्दल सांगितलेली शिक्षा.
६. ह्या आक्टाखालील कोणत्याही कानूंत ठेवण्यास सांगितलेले योग्य कागदपत्र व जमाखर्चाच्या वह्या न ठेवणें.	पराकाष्ठा पांचशें रुपयेपर्यंत दंड, आणि शाबितीच्या ठरावाच्या तारिखेनंतर जितके दिवस पर्यंत तो अपराध चालू ठेविला जाईल त्या प्रत्येक दिवसाबद्दल आणखी वीस रुपये दंड.
७. जें कोणतेंही पत्रक ह्या आक्टाखालील कोणत्याही कानूअन्वयें तयार करून रुजू करणें भाग आहे तें पत्रक तयार करून रुजू न करणें.	पराकाष्ठा एक हजार रुपयेपर्यंत दंड.
८. ह्या आक्टाखालीं दिलेले कोणतेही अधिकार चालविण्याच्या कामीं कोणत्याही कलेक्टरास अगर इतर अमल्दारास जाणूनबुजून हरकत करणें.	पराकाष्ठा साहा महिनेपर्यंत कैद अगर पराकाष्ठा एक हजार रुपयेपर्यंत दंड अगर दोन्ही शिक्षा.
९. ज्या सुताच्या संबंधानें कलम १७ अन्वयें सर्टिफिकेट मिळालेलें असेल, किंवा जें बाहेर पाठवावयाचें ह्मणून नोंदल्यावर त्याची ड्राब्याक दिलेली असेल, तें सूत मुख्य आक्टांतील ठरावांअन्वयें योग्यरीतीनें नोंदून जमिनीवर उतरलें ह्मणून दाखल केल्याशिवाय योग्यरीतीनें बाहेर पाठविलें नसेल किंवा कस्टम्सचे कोणतेही बंदरीं तारवावरून उतरलें असेल किंवा पुनः जमिनीवर उतरलें असेल तर.	सदर्हू प्रकारचें सूत व तें सदर्हू प्रमाणें तारवांतून उतरण्यासाठीं किंवा पुनः जमिनीवर उतरण्यासाठीं उपयोग केलेलें कोणतेंही तारूं जप्त करून सरकारदाखल केलें जाण्यास पात्र होईल; आणि ज्या तारवांतून सदर्हू प्रकारचें सूत सदर्हूप्रमाणें उतरलें असेल अगर पुनः जमिनीवर उतरलें असेल त्या तारवाचा मास्तर आणि ज्या कोणत्याही मनुष्यानें किंवा ज्याचे हुकुमावरून किंवा ज्याचेमुळें सदर्हू प्रकारचें सूत सदर्हूप्रमाणें तारवावरून उतरलें असेल किंवा पुनः जमिनीवर उतरलें असेल, अगर जो सदर्हूप्रमाणें तारवावरून उतरण्यांत किंवा पुनः जमिनीवर उतरण्यांत मदत करील अगर सामील असेल, तो मनुष्य सदर्हूप्रकारचे सुताच्या किमतीच्या पराकाष्ठा तिपटीपर्यंत किंवा पराकाष्ठा एक हजार रुपयेपर्यंत दंडास पात्र होईल.
१०. ड्राब्याकच्या जितक्या रकमेविषयीं दावा केला असेल तितक्या रकमेहून कमी किमतीचें सूत अगर कापसाचें कापड त्या ड्राब्याकसाठीं नोंदविलें असलें तर.	सदर्हू प्रकारचा माल जप्त करून सरकारदाखल केला जाण्यास पात्र होईल.

११. कोणतेंही सूत कोणत्याही गिरणींतील कोणत्याही जागीं, पेटींत किंवा बंद केलेल्या पात्रांत छपविलेलें सांपडेल, आणि त्याविषयीं कलेक्टरास खातरीलायक असा योग्य जाब देण्यांत येणार नाहीं तर.	सदर्हूप्रकारचें सूत जप्त करून सरकारदाखल केलें जाण्यास पात्र होईल.
१२. पत्रकांत दाखल केलेल्या सुताहून कोणतेंही जास्त सूत किंवा त्या पत्रकांतील तपशिलाशीं मिळत नाहीं असें सूत कोणत्याही गिरणीमध्यें सांपडेल तर	सदर्हूप्रकारचें सूत जप्त करून सरकारदाखल केलें जाण्यास किंवा कस्टम्सचा मुख्य अधिकारी फर्मावील त्या जास्त दरानें जकात चार्ज केलेंजाण्यास पात्र होईल.
१३. कोणत्याही कापसाचा माल मोजून किंवा प्याकेजा प्याकेजानें पसार केला असेल तेव्हां महसुलाची कोणतीही नुकसानी होण्यासारखें कोणतेंही वर्जन केलें किंवा खोटा तपशील सांगितला असें आढळेल तर.	सदर्हू प्रकारचें वर्जन केल्याचा किंवा खोटा तपशील सांगितल्याचा जो मनुष्य अपराधी असेल तो, फरक पडला तो यदृच्छेनें पडला असें कलेक्टराचे खातरीलायक रीतीनें शाबीत करण्यांत आलें नाहीं तर, सदर्हू प्रकारच्या वर्जनानें किंवा खोटा तपशील सांगितल्यानें सरकारची जितकी जकात बुडाली असती, तितक्या जकातीचे पराकाष्ठा दसपटीपर्यंत दंडास पात्र होईल.
१४. जकातीस पात्र असलेला माल वखारींत भरून ठेवण्यासंबंधानें मुख्य आक्टाचें कलम १६७, परिशिष्टाचे नंबर ४१–९३ (दोन्ही धरून) ह्यांत सांगितलेले अपराध.	त्याच परिशिष्टांत त्या त्या अपराधास सांगितलेल्या शिक्षा.

कोणत्या माजिस्ट्रेटांस हुकमत आहे तें.

२६. कोणत्याही जिल्हा माजिस्ट्रेटास किंवा प्रेसिडेन्सी माजिस्ट्रेटास किंवा पहिल्या वर्गाच्या माजिस्ट्रेटास ह्या आक्टाविरुद्ध करण्यांत आलेल्या गुन्ह्यांचा संक्षिप्त रीतीनें इन्साफ करण्याचा अधिकार आहे.

जलमार्गांच्या कस्टम्सचा आक्ट ह्याचें कलम १६८वें ह्या आक्टाअन्वयें जप्त करून सरकारदाखल केल्याच्या प्रकरणांस लागू करणें.

२७. मुख्य आक्टाचें कलम १६८ हें, ह्या आक्टाअन्वयें ज्या ज्या बाबतींत माल जप्त करून सरकारदाखल करण्यांत येईल त्या त्या बाबतींस लागू आहे असें समजावें.

त्याच आक्टाचे विवक्षित ठराव ह्या आक्टाअन्वयें चालविलेल्या कामास लागू करणें.

२८. मुख्य आक्टांतील कलमें १६९, १७०, १७७, १८२, १८४, १८९, १८७, १९०, १९१ व १९३ हीं शिवाय करून त्या आक्टाच्या १७ व्या बाबतींतले सर्व ठराव, ह्या आक्टाअन्वयें चालविलेल्या कामास लागू होतील.

ह्या आक्टाखालील हुकूम रद्द करण्यास किंवा त्यांत फेरफार करण्यास स्थानिक सरकारास अधिकार.

२९. ह्या आक्टाअन्वयें दिलेल्या कोणत्याही निकालावरून किंवा केलेल्या कोणत्याही हुकुमावरून नुकसान झालेल्या कोणत्याही मनुष्यानें अर्जी केली असतां स्थानिक सरकारास तो निकाल अगर हुकुम रद्द करण्याचा किंवा त्यांत फेरफार करण्याचा अधिकार आहे.

किरकोळ.

नमुने घेण्याचा अधिकार.

३०. (१) कोणतेंही सूत तपासण्यासाठीं, अगर त्याचा कौंट किंवा किंमत नक्की ठरविण्यासाठीं अगर इतर कोणत्याही जरूरीच्या कारणासाठीं, कलेक्टरास अगर कलम

१९ अन्वयें नेमिलेल्या कोणत्याही अमलदारास त्या सुताचे नमुने कोणत्याहीवेळीं घेण्याचा अधिकार आहे.

(२) सदर्हू प्रकारचा दरेक नमुना, साधल्यास, त्याच्या मालकास परत दिला पाहिजे अगर त्या मालकाची तशी मर्जी असल्यास कलेक्टरानें तो विकून त्याचें जें उत्पन्न येईल त्याचा त्या मालकास हिशेब दिला पाहिजे.

जलमार्गाचे कस्टम्सचा आक्ट ह्याच्या १९८ व्या कलमांतील ठराव ह्या आक्टाअन्वयें चालू केलेल्या कामास लागू करणें.

३१. मुख्य आक्टाच्या १९८ व्या कलमाचे ठराव ह्या आक्टाअन्वयें केलेली अशी दिसणारी जी कोणतीही गोष्ट तिच्या बाबतींत चालविलेल्या कामास लागू होतील असें समजावें.

कानू करण्याचा अधिकार

३२. गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस खालील कारणांसाठीं ह्या आक्टाअन्वयें कानू करण्याचा अधिकार आहे ; ह्मणजे—

(अ) ह्या आक्टाअन्वयें द्यावयाच्या कोणत्याही पत्रकाचा नमुना, आणि त्यांत दाखल करावयाचा तपशील, आणि त्याचा खरेपणा पाहाण्याची रीत, आणि त्याच्या संबंधानें ज्या कोणत्याही इतर अटी जरूर असतील त्या सर्व अटी, हीं ठरविण्यासाठीं ;

(ब) कलेक्टरानें कलम ८ अन्वयें द्यावयाच्या नोटिशीचा नमुना ठरविण्यासाठीं

(क) गिरण्यांची तपासणी, आणि तिच्या संबंधाचे कलेक्टराचे अधिकार व कामें, ह्यांचें नियमन करण्यासाठीं ;

(ड) ह्या आक्टाअन्वयें वखारी ठेवणें आणि त्या वखारींत सूत ठेवणें व त्यांतून तें सूत बाहेर काढणें, आणि त्या संबंधाचे कलेक्टरचे अधिकार व कामें, ह्यांचें नियमन करण्यासाठीं ;

(इ) ह्या आक्टाअन्वयें गिरण्यांच्या मालकांनीं कोणते कागदपत्र व जमाखर्चाच्या वह्या ठेवावयाच्या तें ठरविण्यासाठीं ;

(फ) कोणता बंदोबस्त केल्यानें कलम २१ ह्यांतले हुकूम योग्य रीतीनें अनुसरण्यांत आले आहेत असें समजलें जाईल, तो बंदोबस्त ठरविण्यासाठीं ;

(ग) साधारण रीतीनें, ह्या आक्टांतील ठराव अमलांत आणण्याच्या कारणासाठीं :

जलमार्गाच्या कस्टम्सच्या आक्टांतलि विवक्षित ठराव ह्या भागांत दाखल करण्याबाबद.

३३. मुख्य आक्टाच्या २०१ व्या, २०४ थ्या, २०५ व्या व २०६ व्या कलमांतलि ठराव ह्या भागांत दाखल केले आहेत असें समजावें.

भाग २.

देशांतील कस्टम्सची जकात.

परक्या मुलुकांतून ब्रिटिश हिंदुस्थानांत येणारे कापसाचें सूत व कापसाचा बनावलेला माल यांवर जकात घेण्याबाबद.

३४. (१) ह्यानंतर ह्या कलमांत दिलेल्या अधिकाराअन्वयें जो कोणताही मुलुख परकी मुलुख आहे असें ठरविण्यांत येईल, त्या मुलुकांतून ब्रिटिश हिंदुस्थानांत येणाऱ्या कापसाच्या सुतावर व कापसाच्या बनविलेल्या सर्व जातींच्या जिन्नसांवर, सन १८९४च्या हिंदुस्थानच्या तारिफाच्या आक्टांत त्या त्या वेळीं ठरविलेल्या दरांनीं कस्टम्सची जकात घेण्यांत येईल.

(२) मलिकामोआझमांच्या सार्वभौमसत्तेखालील कोणत्याही देशी राजाचा किंवा संस्थानिकाचा ब्रिटिश हिंदुस्थानचा भाग नसणारा मुलुख ह्या कलमाच्या कारणांसाठीं परकी मुलुख आहे असें इंडिया गॅझेटांत जाहिरनामा प्रसिद्ध करून ठरविण्याचा गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस अधिकार आहे.

(३) गव्हर्नर जनरल इन् कौन्सिल ह्यांस, वेळोवेळीं, इंडिया गॅझेटांत जाहिरनामा प्रसिद्ध करून, अशा कोणत्याही परकी मुलुखांतून ब्रिटिश हिंदुस्थानांत कापसाचें सूत अथवा कापसाचे बनविलेले जिन्नस आणण्याची मनाई करण्याचा अगर आणण्याच्या कामावर निर्बंध ठेवण्याचा अगर ज्या ज्या रस्त्यानें मात्र ते आणितां येतील, ते ते रस्ते ठरविण्याचा अधिकार आहे.

जलमार्गांचे कस्टम्सचा आक्ट ह्यांतील ड्राब्याक संबंधी ठराव ह्या भागाअन्वयें जकात घेतलेल्या सुतास लागू करण्याबाबद.

३९. माल बाहेर पाठविण्याच्या वेळों मिळण्याच्या ड्राब्याकसंबंधीं मुख्य आक्टाचे ठराव, ज्या कोणत्याही सुतावर ह्या भागाअन्वयें जकात दिलेली असेल, त्या सगळ्या सुतास लागू होतील.

हेतु व कारणें यांचें निरूपण.

हिंदुस्थानांत तयार केलेल्या कापसाच्या बारीक सुताची व कापडाची, इंग्लंडाहून आयात झालेल्या कापसाच्या मालाबरोबर प्रत्यक्ष रीतीनें चढाओढ चाललेली असते. ह्या आयात झालेल्या मालावर ज्या अर्थी आयात जकात बसविण्याचा इरादा आहे, त्या अर्थी, चढाओढींत येणाऱ्या हिंदुस्थानाच्या तशा मालावरही तितकीच जकात बसविणें जरूर आहे असें वाटत आहे.

(सही) जे. वेस्टलॅंड.

तारीख १७ माहे डिसेंबर सन १८९४.

(True Translation.)

M. A. BAIG,

Oriental Translator to Government.

BOMBAY : PRINTED AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS.